

Regioconferentie samenwerken *in Zuidoost-Brabant*

8 juni 2022

"We kunnen de groei die op ons afkomt niet bolwerken als we het niet samen doen," drukte vicevoorzitter MRE Elly Blanksma de ongeveer honderd zestig aanwezigen op het hart, "Dat betekent iets. Je moet verder kijken dan je eigen gemeente en je tegelijk blijven afvragen: "Wie ben ik zelf?" Jos van Bree, voorzitter SGE, voegt daaraan toe: "Raadsleden vinden al die verschillende samenwerkingsverbanden complex. Aan ons om uit te leggen hoe het in elkaar zit; dat we goed samenwerken, elkaar aanvullen, geen dubbel werk doen en elkaar niet beconcurreren."

Op 8 juni 2022 kwamen voor het eerst raadsleden van de 21 gemeenten bij elkaar om van verschillende samenwerkingsverbanden informatie te krijgen.

Metropoolregio Eindhoven (MRE), Brainport Eindhoven, Peelgemeenten, Kempengemeenten en Stedelijk Gebied Eindhoven (SGE) presenteerden zich en voerden het gesprek. Want in de regio wordt door de ruim 90 bestuurders en 411 raadsleden in verschillende (deel-)verbanden samengewerkt aan vraagstukken die de gemeentegrenzen overstijgen. Het is belangrijk elkaar te ontmoeten, inzicht te krijgen in welke samenwerkingsverbanden er zijn en wat ze doen voor de 800.000 inwoners.

De bijeenkomst was bedoeld voor alle raadsleden maar in het bijzonder voor hen die in maart 2022 nieuw zijn aangetreden. Daarom werd veel basisinformatie op een rijtje gezet over samenwerken in deze regio.

Sfeer
proeven?
Bekijk de
[aftermovie](#)

In 2016 kreeg Brainport Eindhoven (een andere aanduiding voor onze regio van 21 gemeenten) de **Mainportstatus** van het Rijk. Onze regio is nu de derde mainport in Nederland, naast Amsterdam en Rotterdam. Het Rijk erkende daarmee dat onze regio een uniek economisch profiel heeft en belangrijk is voor het hele land. “Op dit moment,” vertelde **Stijn Steenbakkers, voorzitter economie MRE**, “zijn we al de tweede economie van Nederland.” Over tien jaar, verwacht hij, zijn we de eerste. In deze regio worden namelijk innovaties gedaan en producten gemaakt die de hele wereld nodig heeft. Mooi natuurlijk, om zo belangrijk te zijn! Maar er is ook een keerzijde. Sterke economische groei veroorzaakt ook groeipijn. Er moeten veel talentvolle mensen hier naartoe komen om het werk te doen. Ze moeten een goed leven kunnen leiden en fijn kunnen wonen. De bereikbaarheid moet beter. Bedrijven hebben ruimte nodig. Om dat op een goede manier te kunnen doen, zo zei Steenbakkers, moet iedereen meedoen: “De steden, de dorpen, ondernemers en kennisinstellingen. Zo samenwerken, dat kunnen we hier héél goed. We zijn perfect gepositioneerd voor de komende jaren. Nu gaan we de bal inkoppen.”

“Economische groei veroorzaakt ook groeipijn”

*Stijn Steenbakkers,
vz economie MRE*

Lotte van de Ven, CEO van Ventomatic, benadrukte een ander aspect van groei. “Vorig jaar zijn een aantal mensen bij ons vertrokken omdat ze geen betaalbaar huis konden vinden. Ook zijn er ouders die intensief zorgen voor hun depressieve kind, de wachtlijsten zijn enorm. Het gaat dan natuurlijk met die ouders ook niet goed en ze hebben, heel begrijpelijk, hun focus niet bij het werk. We moeten de balans heel goed in de gaten houden en keuzes maken. We kunnen niet én-én-én: mensen hier naartoe halen, mensen hier houden, zorg op een hoog niveau, onderwijs op een hoog niveau. Ik vind het belangrijker dat het met onze mensen goed gaat dan dat wij meer kunnen groeien.” Ook wees ze vooruit naar de beslissing van de minister om de agrarische sector te verkleinen om de stikstofuitstoot te kunnen halveren. Van de Ven is hier kritisch op. Nederland exporteert weliswaar veel maar Europabreed zitten we niet op een zelfvoorzienend niveau. Gezien de geo-politieke spanningen zou de zelfvoorzienendheid van Europa op peil moeten blijven, vindt Van de Ven. Dat kan ook, volgens haar: “We zijn de slimste regio! De technologie is er waardoor uitstoot opgevangen kan worden! We moeten laten zien dat we dit écht kunnen.”

“Ik wil vooral dat het met onze mensen goed gaat.”

*Lotte van de Ven,
CEO Ventomatic*

In de **deelsessies Brainport Development** schetste directeur Paul van Nunen de rol van zijn organisatie. Kern is de triple helix samenwerking; een uniek samenwerkingsverband. Hierin ontwikkelen bedrijven, kennisinstellingen en overheden op gelijkwaardig niveau plannen. Deze strategische samenwerking is zeer succesvol. Onze regio is er 'wereldkampioen' technologie mee geworden. Brainport kijkt naar de langere termijn: wat is nodig om economisch sterk en weerbaar te blijven? Daarbij gaat het bijvoorbeeld om aspecten als kennispositie en het aantrekken van talent. Ook balans is belangrijk. Hoe leiden we de groei in banen, zodat er brede welvaart en welzijn ontstaan? Brainport heeft daarmee niet alleen een rol in de regio. Ook naar het Rijk toe brengt de stichting het unieke karakter van de Brainportregio onder de aandacht. Met succes! Ze slagen er goed in Rijksmiddelen voor investeringen naar de regio te halen, zoals de Regiodeal. Ook voor de doorontwikkeling van de

“De Brainportregio is wereldkampioen technologie”

*Paul van Nunen,
directeur Brainport
Development*

Mainportstatus wordt het gesprek met het Rijk gevoerd over investeringen, bijvoorbeeld voor woningbouw en mobiliteit. De 21 gemeenten van de MRE leggen de basis onder Brainport Development: Ze zorgen voor de basisfinanciering en zijn aandeelhouder van Brainport Development. Ook zitten ze in de Stichting en er wordt informatie opgehaald bij en uitgewisseld met gemeenten. De gemeenten zijn kortom onmisbaar voor Brainport Development.

Bekijk de presentatie van deze deelsessie

Bezoek de Brainport-website:
www.brainporteindhoven.com

Bram van Neerven, raadslid en Marinus Biemans, wethouder in Deurne en lid poho Economie MRE: “We behouden het snelgroeïende bedrijf Ebusco natuurlijk het allerliefst voor Deurne. Maar als dat niet kan omdat ze meer ruimte nodig hebben dan er beschikbaar is, zien we ze graag ergens **de regio landen**. Er werken immers veel mensen, ook van buiten onze gemeente.”

Bekijk hier het filmpje

“Op de langere termijn durven denken, voor onze kinderen en kleinkinderen.”

*Ton Pulles,
procesmanager MRE*

In de deelsessies **MRE** worden twee ontwikkellijnen geschetst: de duurzame schaa sprong Brainport en de nieuwe balans van het landelijk gebied. Het perspectief Brede Welvaart is de ‘bril’ waardoor wordt gekeken. Het is belangrijk meer aandacht te geven aan welzijn en balans, merkte ook een deelnemer aan de conferentie op. **Jannet Wiggers, secretaris-directeur MRE**, vroeg hem daarom: “Aan welke knop moeten we volgens u draaien om daar iets aan te doen?” “Niet alleen bouwen voor kenniswerkers maar ook voor zorgmedewerkers, politiemensen en leraren,” was één van de antwoorden.

Ook de effectiviteit van samenwerken werd besproken. Enkele aanwezigen vonden dat er van de afspraken binnen de RES te weinig overbleef doordat raden lokaal oplossingen afwezen. **Ton Pulles, procesmanager regionale samenwerking** bij het MRE: “We moeten het goede gesprek blijven voeren en gedragen afspraken maken, en op een wat langere termijn durven denken. Dus ook voor onze kinderen, waar Lotte van de Ven aan refereerde. Dat zijn moeilijke gesprekken, ook met burgers. Als raadslid moet je het kunnen en willen uitleggen.” Jannet Wiggers, secretaris-directeur: “We willen allemaal slagkracht. Maar als aan het eind iedereen doet wat ‘ie wil, lukt dat niet.” Het buitengebied moet een nieuwe functie krijgen, met nieuwe economische dragers. Maar wél in balans met de natuur. De metropoolregio is een heel divers gebied, en toch één daily urban system. “Dat is onze kracht en juist daarom is samenwerken zo belangrijk.”

Bekijk de presentatie van deze deelsessie

Bezoek de MRE-website: www.metropoolregioeindhoven.nl

Lara Tamarinof, raadslid en Caroline van Brakel, wethouder in Veldhoven en lid poho Wonen SGE: “Het **SGE hielp Helmond om woningbouwimpulsgelden binnen te halen**. Nu staan er in Brainport Smart District de slimste huizen, met de mooiste innovaties, voor een duurzame toekomst. En je staat in 7 minuten met het OV op station Eindhoven.”

Bekijk hier het filmpje

In de deelsessies **Peelgemeenten** passeerden verschillende aspecten de revue. Opgemerkt werd: Wethouders komen bij elkaar op Peel en MRE-niveau. Voor raadsleden geldt dat veel minder. Dat zou vaker mogen gebeuren! Want de waarde van de ontmoeting is duidelijk; je zult elkaar als raadsleden over de gemeentegrenzen op moeten zoeken. Ook het visualiseren van ontwikkelingen en informatie op kaarten en in beelden kan helpen raadsleden er goed bij te betrekken. Ook het geven van invloed aan de voorkant van het proces, ruim voordat het voorstel aan de raad wordt voorgelegd, zal de betrokkenheid van raadsleden stimuleren. Inhoudelijk werd gesteld dat ruimtelijke vraagstukken op strategisch niveau op de schaal van heel Zuidoost-Brabant moeten worden geagendeerd. Er werd gepleit voor eensgezindheid op het gebied van bereikbaarheid. De bereikbaarheid in de Peel is immers nog steeds een probleem, met name de N279 en A67. En een slechte bereikbaarheid heeft consequenties voor de economie. Slagkracht is daarom dringend nodig.

In de **deelsessies Kempengemeenten** gaf **Steven Kraaijenveld, wethouder** in Eersel, een presentatie.

In de Kempengemeenten werken vier gemeenten samen. De samenwerking in deze subregio verloopt grotendeels parallel aan de agenda van het MRE. Thema's zijn: economie, transitie landelijk gebied, energietransitie, mobiliteit en wonen. Portefeuillehouders en ambtenaren hebben zeer regelmatig contact met elkaar. De raden komen twee keer per jaar bij elkaar voor een Kempencongres. De colleges ontmoeten elkaar zes tot acht keer per jaar. De aanpak en realisatie in De Kempen is in de loop der jaren geëvolueerd, met ups en downs. De besluitvorming wordt gezamenlijk voorbereid, waarbij voor de individuele gemeenten ruimte is voor couleur locale. De besluitvorming verloopt zoveel mogelijk synchroon. Een thema waarvoor aandacht is, is netwerkcongestie op het stroomnetwerk. Dit belemmert immers de energietransitie. Ook de schielsprong in verband met de stormachtige ontwikkeling van ASML staat op de agenda. "We moeten wat doen, dat is evident. Het is een lastige discussie. Het gaat ergens knellen, maar het biedt ook kansen. In de Kempen worden denkrichtingen uitgewerkt."

Bekijk de presentatie van deze deelsessie

Bezoek de Kempengemeenten-website: www.kempengemeenten.nl

Peter van Steensel, raadslid Valkenswaard en Mathijs Kuijken, wethouder Bergeijk en voorzitter poho Mobiliteit MRE: "We hebben er zestig jaar over gedaan om een oplossing te vinden voor de 'oude' N69. Pas toen we gingen werken vanuit een **brede belangenafweging**, kwam er vaart in."

Bekijk hier het filmpje

"We delen de lasten én de lusten."

*Jos van Bree,
voorzitter Stedelijk
Gebied Eindhoven*

In de **deelsessies Stedelijk Gebied Eindhoven**

ontstond een geanimeerd gesprek over verschillende onderwerpen, bijvoorbeeld over het werken met een convenant, een informele samenwerking. Op een vraag hierover antwoordde Harm Mertens, ambtelijk secretaris dat deze manier van samenwerken goed bevalt. Gemeenten doen direct mee en voelen het eigenaarschap. Het maakt de samenwerking effectiever, denkt hij.

Ook over de samenstelling werd gesproken: waarom zit de ene gemeente wel en de andere niet bij het SGE? Kan er nog aangesloten worden? Het SGE, geeft **voorzitter Jos van Bree** aan, is geen gesloten club. Aangesloten gemeenten delen lasten en lusten en doen mee aan de hele agenda. Het is de keuze van

die gemeenten zelf om daarvoor te gaan. Op dit moment wordt er met negen gemeenten samengewerkt op de thema's Economie, Wonen, Voorzieningen & Evenementen en Ruimte. Ook raadsbetrokkenheid is een onderwerp. Samenwerkingen zijn niet sexy genoeg, zegt een aanwezig raadslid. Hoe er dan toch warm voor te lopen? Raadsleden noemen eerder betrokken worden, lokaal bijgepraat worden en duiding krijgen over regionale afwegingen. Het SGE houdt op 30 november een Regioconferentie waarbij de behoefte aan actieve betrokkenheid vorm krijgt. Raadsleden kunnen (raadgevende) wijzigingsvoorstellen indienen op de actualisatie van de Samenwerkingsagenda. In september komt er een webinar om raadsleden mee te nemen in de mogelijkheden. Griffiers en coördinatoren pakken het proces ter voorbereiding lokaal op.

Bekijk de presentatie van deze deelsessie

Bezoek de SGE-website:

www.stedelijkgebiedeindhoven.nl

Samenwerking
in het **STEDELIJK GEBIED!**

Met dank voor de actieve bijdragen van alle 21 gemeenten in Zuidoost-Brabant, Brainport Eindhoven, Kempengemeenten, Peelgemeenten, Stedelijk Gebied Eindhoven en Metropoolregio Eindhoven